

Handläggare
Leila Massih
Telefon: 08-508 09 306**Till**
Östermalms stadsdelsnämnd
2016-09-22

Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 134-175/2015

Förvaltningens förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Christina Klang
stadsdelsdirektör

Britt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bland annat Östermalms stadsdelsnämnd angående *Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040*. Strategin utgör riktlinjer för de klimatrelaterade målen i stadens miljöprogram 2016-2019 och för målet om fossilbränslefrihet 2040.

Förvaltningen är positiv till ambitionen att Stockholm ska vara en fossilbränslefri stad år 2040. Förvaltningen håller med strategins bedömning att stor del av de insatser som behöver vidtas ligger utanför stadens rådighet och att samverkan med externa aktörer är en förutsättning för att målen ska kunna uppnås. Stadens begränsade mandat över de utmaningar som identifierats medför också en risk att målen blir svåra uppnå och förvaltningen anser att det är angeläget att de samverkansinsatser som krävs blir en viktig del i strategin.

Stadsdelsnämnderna har inget utpekat genomfördeansvar i strategin men bidrar givitvis till dess ambitioner utifrån verksamhetsplanens miljömål, till exempel genom åtgärder för energieffektivisering.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har beslutat att staden ska arbeta utifrån fyra inriktningsmål för att nå Vision 2040 om en stad för alla. Ett klimatsmart Stockholm utgör ett av dessa och gäller för stadens alla verksamheter.

Kommunfullmäktige antog i samband med beslut om budget 2015 målet att staden ska vara fossilbränslefri 2040. Etappmålet för år 2020 om högst 2,3 ton CO₂e (koldioxidekvivalenter) per stockholmare antogs vid samma tillfälle. Kommunstyrelsen fick samtidigt i uppdrag att tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en strategi för delmålet till 2020 samt en färdplan för fossilfrihet till 2040. Dessa två uppdrag presenteras här gemensamt i kommunstyrelsens samlade strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040.

Kommunstyrelsen har nu begärt yttrande från bland annat Östermalms stadsdelsnämnd angående ”Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040”. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 26 september 2016. Remissen bifogas.

Ärendet

Ett klimatsmart Stockholm innebär att klimatmålet inarbetas inom alla stadens verksamheter samt att några av stadens nämnder och bolagsstyrelser ges ett tydligt genomförandeansvar och därmed håller ihop och driver på arbetet inom det aktuella området. Fossilbränslefrihet förutsätter också ett nära samarbete med invånare, näringsliv och andra offentliga verksamheter i en tid som präglas av kraftig befolkningsökning. Den regionala utvecklingen har stor påverkan på stadens möjligheter till att nå målet, framförallt gällande kollektivtrafikutbud och fysisk planering.

Strategin utgör stadens riktlinjer för hur stadens verksamheter ska arbeta på kort och längre sikt för att nå fossilbränslefrihet och identifierar de viktigaste utmaningarna för staden där beslutsunderlag behöver tas fram. Stockholms stad som organisation står för cirka 10 procent av växthusgasutsläppen och bör enligt strategin gå före i arbetet genom att vara fossilbränslefritt 2030.

En betydande del av de insatser som måste vidtas till 2040 ligger delvis utanför stadens rådighet. Den långsiktiga strategin inbegriper därmed ett antal utredningsuppdrag i syfte att ändra långsiktiga spelregler i svensk och europeisk lagstiftning.

Målet om fossilbränslefrihet innebär störst utmaningar inom transportsektorn och där är behovet av insatser i närtid som mest omfattande. De kvarvarande fossilbränsleandelarna 2040 bedöms finnas inom flyg och sjöfart. Staden har begränsad rådighet inom dessa sektorer då dessa regleras inom internationella avtal och regelverk.

På kortare sikt, till 2020, konkretiseras i strategin de klimatrelaterade målen inom stadens miljöprogram 2016-2019 genom att uppskatta reduktionspotential inom respektive insats. Till 2020 redovisas insatser som motsvarar en reduktion om 534 000 ton CO₂e. De insatser som läggs fram är de som bedöms ge störst reduktion och där stadens nämnder och bolag har störst rådighet och där konsekvenserna i övrigt bedöms som acceptabla.

Stadens insatser för fossilbränslefrihet 2040

Följande insatser ska sammanfattningsvis genomföras för att nå fossilbränslefrihet. Ansvar inom stadens organisation fördelas och preciseras i strategin. Strategin utgör en miniminivå för att kunna nå det långsiktiga målet. Ett fossilbränslefritt Stockholm till 2040 innebär en strukturomvandling och det är enligt strategin väsentligt att Stockholms stad kontinuerligt prövar möjligheten till en snabbare takt och mer omfattande insatser i klimatarbetet.

Hållbar energianvändning:

- Staden säkerställer att Fortum Värme genomför sitt beslut att avveckla kolanvändningen. Stadens ambition är att kolanvändningen ska vara avvecklad till år 2020. En plan för avveckling av KVV6 ska redovisas senast 2017.
Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen
- Staden samverkar med berörda aktörer för att användningen av fossila oljor för spetslast hos energibolag, sjukhus m.m. ersätts av förnybara bränslen och avrapporterar utvecklingen 2018.
Genomförandeansvar: Koncernstyrelsen.
- Staden bistår Fortum Värme i dess arbete med att öka anslutningarna till öppen fjärrvärme och utreder möjligheterna till ytterligare anslutningar. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.
Genomförandeansvar: Exploateringsnämnden tillsammans med koncernstyrelsen och Fortum Värme.

- Staden utreder möjligheterna att öka mängden förnybar el som produceras i staden. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.
Genomförandeansvar: Koncernstyrelsen och Fortum Värme och miljö- och hälsoskyddsnämnden.
 - Staden verkar för att styrmedel, lagstiftning och regelverk stödjer en fossilbränslefri energianvändning.
Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen.
-

Etappmålet om högst 2,3 ton CO₂e per stockholmare till 2020 motsvarar ett reduktionsbehov om 285 000 ton för energianvändningen inom bebyggelsen och ska uppnås genom följande åtgärder och ska årligen följas upp inom ramen för miljöprogrammet:

- Staden ska vidta åtgärder för att säkerställa klimatsmart fjärrvärme som sammantaget reducerar utsläppen med minst 240 000 ton CO₂e till 2020.
Genomförandeansvar: Koncernstyrelsen och Fortum Värme.
- Staden ska vidta åtgärder för energieffektivisering med tio procent jämfört med referensåret 2015 inom stadens verksamheter som sammantaget reducerar utsläppen med minst 20 000 ton CO₂e till 2020.
Genomförandeansvar: Samtliga av stadens nämnder och bolagsstyrelser men i synnerhet Fastighetsnämnden och bolagsstyrelserna för Svenska bostäder, Stockholmshem, Familjebostäder, Micasa och SISAB.
- Staden ska vidta åtgärder för att ställa krav på att energianvändningen i nyproducerade byggnader på av staden anvisad mark ska vara högst 55 kWh/m² Atemp med sikte mot 45 kWh/m² Atemp som sammantaget reducerar utsläppen med minst 25 000 ton CO₂e.
Genomförandeansvar: Exploateringsnämnden.
- Staden ska vidta åtgärder för att uppnå en egen energiproduktion baserad på solenergi motsvarande 10 procent av elanvändningen som sammantaget reducerar utsläppen med minst 1 000 ton CO₂e.
Genomförandeansvar: Fastighetsnämnden och bolagsstyrelserna för Svenska bostäder, Stockholmshem, Familjebostäder, Micasa och SISAB.

Miljöeffektiva transporter:

- Staden ska ta fram en handlingsplan för fossilbränslefrihet inom vägtransportsektorn och utreda möjligheterna till att utfärda ett förbud mot fossilbränsleförsäljning till år 2040 med delmål till 2030. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.
Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen med stöd av miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden.
- Staden verkar för att styrmedel, lagstiftning och regelverk stödjer en fossilbränslefri transportsektor.
Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen.
- Staden utreder åtgärder för fossilbränslefri sjöfart. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.
Genomförandeansvar: Styrelsen för Stockholms Hamnar.
- Staden tar fram en handlingsplan för användande av fossilbränslefria arbetsmaskiner. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.
Genomförandeansvar: Exploateringsnämnden, trafiknämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden.
- Staden verkar för att miljözoner införs i kommunen som innebär att fordon med fossila bränslen ej tillåts från senast år 2040.
Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen.

Etappmålet om högst 2,3 ton CO₂e per stockholmare till 2020 motsvarar ett reduktionsbehov om 228 000 ton inom transportsektorn och ska uppnås genom följande åtgärder:

- Staden ska vidta åtgärder för att minska biltrafiken som sammantaget motsvarar en reduktion av utsläppen med minst 80 000 ton CO₂e.
Genomförandeansvar: Trafiknämnden.
- Staden ska vidta åtgärder för att minska den fossila energianvändningen i transportsektorn som motsvarar en reduktion om minst 140 000 ton CO₂e.
Genomförandeansvar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden tillsammans med kommunstyrelsen

- Staden ska vidta åtgärder för climateffektiva transporter i stadens organisation som sammantaget motsvarar en reduktion om minst 8 000 ton CO₂e.

Genomförandeansvar: Servicenämnden

Resurseffektiva kretslopp:

- Staden ska utreda möjligheterna till att minska plasten i avfallet som går till förbränning. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.

Genomförandeansvar: Koncernstyrelsen tillsammans med Stockholm Vatten Avfall och Fortum Värme.

- Staden ska ta fram en utredning för att säkerställa en ökad produktion av biogas för att möta behovet av att ersätta fossilt naturgas. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.

Genomförandeansvar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillsammans med koncernstyrelsen

Etappmålet om högst 2,3 ton CO₂e per stockholmare till 2020 kräver en reduktion om minst 20 000 ton CO₂e som ska uppnås genom följande åtgärd och ska årligen följas upp inom ramen för miljöprogrammet:

- Staden ska vidta åtgärder för ökad biogasproduktion som sammantaget motsvarar en reduktion 20 000 ton.

Genomförandeansvar: Styrelsen för Stockholm Vatten AB.

Kompensation:

- Staden ska utreda möjligheterna till att skapa kolsänkor i staden för att kompensera eventuellt kvarvarande rester av fossila bränslen. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.

Genomförandeansvar: Koncernstyrelsen och Fortum Värme.

Fossilbränslefri organisation 2030:

- Staden tar fram en handlingsplan för att staden som organisation ska vara fossilbränslefri 2030. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.

Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och servicenämnden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positiv till ambitionen att Stockholm ska vara en fossilbränslefri stad år 2040. Enligt förvaltningen finns det ett värde i att Stockholm stad är en förebild i detta arbete och strävar efter att uppnå målet redan 2030.

Förvaltningen håller med strategins bedömning att stor del av de insatser som behöver vidtas ligger utanför stadens rådighet och att samverkan med externa aktörer är en förutsättning för att målen ska kunna uppnås. Stadens begränsade mandat över de utmaningar som identifierats medför också en risk att målen blir svåra uppnå och förvaltningen anser att det är angeläget att de samverkansinsatser som krävs blir en viktig del i strategin.

Stadsdelsnämnderna har inget utpekat genomfördeansvar i strategin men bidrar givitvis till dess ambitioner utifrån verksamhetsplanens miljömål, till exempel genom åtgärder för energieffektivisering.

Bilaga

Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040